

Pako^{Suomen}aisapu
VUOSIKERTOMUS 2018

SISÄLLYSLUETTELO

Haastava toimintaympäristömme	2
Puheenjohtajalta	3
Pakolaisapu vuonna 2018	4
Pakolaisavun toiminta maailmalla	6
Työtä organisoitiin uudelleen Ugandassa	8
Sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyä Myanmarissa	9
Pakolaisapu Liberiassa 1998–2018	10
Pakolaisavun toiminta Suomessa	12
Yhteistä yhteisöä rakentamassa	14
Yksilötyöllä tukea muuttuvassa elämäntilanteessa	16
Sovittelun ja yhteisymmärryksen edistäjänä	17
Tavoitteena osallistava kansalaisyhteiskunta	18
Vaikuttava viestintä ja monipuolinen varainhankinta	20
Vuoden pakolaiset ja kotoutumisteko	22
Tehokas ja luotettava hallinto toimivan organisaation perustana	24

12 Pakolaisavun
toiminta Suomessa

14 Yhteistä yhteisöä
rakentamassa

9 Myanmar

HAASTAVA TOIMINTAYMPÄRISTÖMME

GLOBAALI PAKOLAISTILANNE ei ole helpot-
tanut, sillä kotinsa on joutunut jättämään yhä
useampi. Haastava tilanne näkyy toiminnas-
samme sekä kotimaassa että maailmalla.

Pakolaisuus ja turvapaikan hakeminen
ovat Suomessa merkittäviä maahanmuuton
syitä, vaikka turvapaikanhakijoiden määrä
on laskenut. Turvapaikan tai muun oleske-
luluvan saamisen ehtoja Suomeen on viime
vuosina kiristetty, mikä on vaikuttanut turva-
paikan tai muutoin oleskeluluvan saavien
määrään. Maahanmuutto ja ihmisten liikku-
vuus koskettavat Suomessa erityisesti tiet-
tyjä alueita: etniset vähemmistöt keskittyvät
varsinkin pääkaupunkiseudulle sekä muuta-
miin suuriin kaupunkeihin. Vaikka Helsingin
väestöstä yli 15 % on ulkomaalaistaustaisia,
suurella osalla pienempiä kaupunkeja ja
kuntia maahanmuuttajien määrä ja osuus on
edelleen varsin vähäinen.

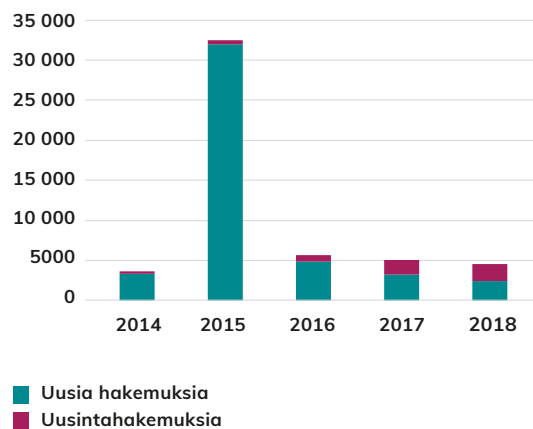
Ugandassa järjestettiin mittava biometri-
nen henkilölaskenta, joka vahvisti, että lähes
1,2 miljoonaa pakolaista oleskeli Ugandassa
tehden siitä Afrikan suurimman pakolaisia
isännöivän maan. Muutaman vuoden aika-

na rajusti kasvanut pakolaismäärä on aset-
tanut paineita sekä Ugandan valtiolle että
niille 12 kunnalle, joissa 92 % pakolaisista
elää asutusalueilla. Yli 60 % maassa olevista
pakolaisista on alle 18-vuotiaita.

Huolimatta osittaisesta poliittisesta
avautumisesta, vapaa ja yhdenvertainen
osallistuminen ja keskustelu ovat Myanma-
rissa rajattua. Konfliktista pitkään kärsineil-
lä alueilla rauhanprosessi on kesken ja osa
alueista on etnisten armeijoiden hallinnassa.
Konfliktien pitkittymisen vuoksi kehitys alueil-
la on jäänyt pahasti jälkeen, ja erityisesti
koulutusmahdollisuudet ovat olleet pitkään
rajallisia.

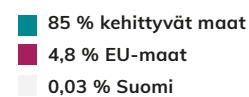
Liberiaan Norsunluurannikon konfliktin
aikana tulleista pakolaisista kaikki eivät ole
vieläkään pystyneet palaamaan kotimaahan-
sa ja osa on jäänyt Liberian syrjäisille rajaseu-
duille. Koska koulutustaso on ollut Liberias-
sa aina alhainen ja maan sisäinen konflikti enti-
sestään heikensi tilannetta, on aikuiskoulutuk-
selle suuri tarve. Pakolaiset alueella ovat erityi-
sen haavoittuvaisessa asemassa ja vaarassa
jäää syrjään koulutuksesta.

Turvapaikkahakemusten määrä 2014-2018

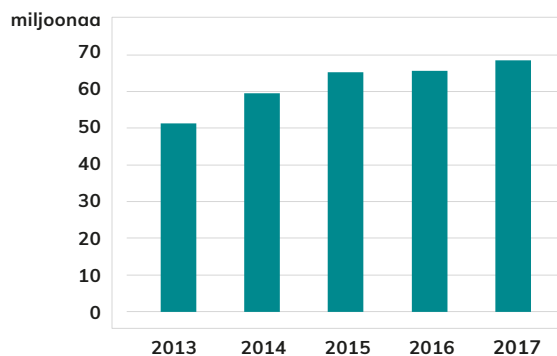
Lähde: Migri

Pakolaisten vastaanottajamaat

Lähde: UNHCR

Maailman pakolaistilanne

Lähde: UNHCR

PUHEENJOHTAJALTA

TOIVON VOIVANI JOHDATTA teidät
Pakolaisavun vuoteen 2018 aiemmista
vuosista poiketen myönteisemmän kehi-
tyksen saatesanoin. Valitettavasti tilanne
ei sitä salli. Joudun tälläkin kertaa avaa-
maan viime vuoden katsauksen kuten
aiemmin. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n
mukaan vuoden 2017 lopussa kotinsa tahto-
mattaan jättäneiden määrä maailmassa oli
kasvanut uuteen ennätyslukemaan, kun 68,5
miljoonaa ihmistä oli joutunut pakenemaan
kodeistaan konflikteja, vainoa tai ihmisoi-
keusrikkomuksia. Monesti unohdamme, että
heistä valtaosa jää kotimaihinsa. Kotinsa
jättäneistä 40 miljoonaa pakeni kotimaansa
sisällä, 25,4 miljoonaa oli YK:n rekisteröimiä
pakolaisia ja vain 3,1 miljoonaa oli turvapai-
kanhakijoita.

Suomeen turvapaikanhakijoita saapuu
yhä vähemmän. Vuoden 2018 aikana turva-
paikkahakemuksia tehtiin yli 4 500, joista
noin 2 100 oli uusintahakemuksia. Tämä
määrä meidän pitää pystyä vastaanotta-
maan ja kotiuttamaan. Yhdessä meidän on
huolehdittava siitä, että Suomeen pääsee
turvallisten reittien kautta. Käytännössä
tämä tarkoittaa EU:n sisäisten siirtojen lisää-
mistä ja perheen yhdistämisen helpottamis-
ta. Meidän on huolehdittava myös siitä, että
Suomeen tulleet pääsevät sujuvasti osaksi
yhteiskuntaa ja yhteiskuntamme on meille
kaikille hyvä. Tähän olemme Pakolaisavussa
pyrkineet vastaamaan päivittäisessä työ-
sämme sekä tukemalla yksilöitä ja perheitä
että tarjoamalla tukea yhteiskunnan institu-
tioille ja muille järjestöille.

On tärkeää muistaa, että Suomeen
saapuu vain murto-osa maailman kotinsa
jättämään joutuneista, 0,03 %. Kodeistaan
paenneista 85 % asuu kehittyvissä maissa.
Siksi on tärkeää toimia Suomen lisäksi myös
muissa maissa, joissa pakolaistilanne on
akuutti. Toimintamme Ugandassa ja Myan-
marissa jatkuu. Pitkä työemme Liberias-
sa tuli

vuoden 2018 myötä päätökseen. Liberian 20
vuotta opettivat meille paljon. Heti Liberian
työmme alkuvaiheessa toimintaa toteutettiin
vahvasti paikallisia yhteisöjä osallistamal-
la. Tämä ei vaikeissa olosuhteissa ollut aina
helppoa, mutta osallistavuus takasi sen, että
toiminta löysi muodon, joka aidosti hyödyt-
tää paikallisia. Osallisuuden myötä hanke
elää edelleen päättymisensä jälkeen, kun sen
toimintatavat ovat löytäneet tiensä osaksi
paikallisten arkista elämää.

Rakennamme työmme kokemuksen
pohjalle sekä Suomessa että kohdemaissam-
me. Pyrimme löytämään keinoja vahvistaa
pakolaisten selviytymiskykyä ja kehittää kotou-
tumista. Uusien rahoitusmuotojen tukemana
mahdollistamme uusia hankkeita, joiden kaut-
ta kanavoimme näitä keinoja käytäntöön.

Uusi vuosi 2019 tulee tuomaan mukanaan
muutoksia ja uusia tuulia Pakolaisavun työ-
ssä. Käynnistämme kotimaassa uusia hankkei-
ta ja vahvistamme ulkomaan toimintaamme
aloittamalla syyrialaispakolaisten tukemisen
Turkissa.

Vuosi 2018 on vahva pohja työmme
perustalle – kotinsa jättämään joutuneilla on
mahdollisuus uuteen, tasavertaiseen ja osallis-
tavaan alkun.

Marjatta Rasi
Suomen Pakolaisavun
hallituksen puheenjohtaja

PAKOLAISAPU VUONNA 2018

SUOMEN PAKOLAISAPU on vuonna 1965 perustettu kansainvälisen pakolaistyön asiantuntijajärjestö, jonka tärkein tehtävä on tukea pakolaisia ja siirtolaisia kohti uusia alkuja ja edistää heidän perusoikeuksiaan. Pakolaisavun työ kattaa koko pakolaisuuden kaaren juurisyihin vaikuttamisesta kotoutumisen ja paluumuuton tukeen.

Olemme poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, joka työskentelee pakolaisten ja siirtolaisten hyväksi sekä kotimaassa että ulkomailla.

MISSIO

Tuemme pakolaisten ja siirtolaisten oikeuksien toteutumista ja yhdenvertaista osallisuutta yhteiskunnissa ja yhteiskuntien jäseninä ja rakentajina.

VISIO

Pakolaiset ja siirtolaiset ovat yhdenvertaisia, osallistuvia yhteiskuntiensa jäseniä, ja heidän perusoikeutensa toteutuvat myönteisessä asenneilmapiirissä.

ARVOT

Oikeudenmukaisuus

Osallisuus ja yhdenvertaisuus

Läpinäkyvyys ja vastuullisuus

Pakolaisavulla on tiedotusyhteistyöhön keskittyvä kumppanuussopimus YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n kanssa. Yhteistyötä UNHCR:n kanssa tehdään myös avustuskohdeissa pakolaisleireillä.

VUOSI 2018 JATKOI Pakolaisavun vahvasti kehittämiseen keskittyvää matkaa. Organisaatiota lähdettiin systemaattisesti kehittämään asettamalla toiminnalle strategiset vuositavoitteet. Vuositavoitteita asetettiin neljälle eri osa-alueelle: hyödynsaajien tarpeet, talouden vakaus, sisäiset prosessit sekä henkilöstön kehitys.

Hyödynsaajien osalta tavoitteemme oli erityisesti vastata sellaisten haavoittuvien ryhmien tarpeisiin, jotka jäivät usein nykyisissä rakenteissa vaille huomiota. Uusien rahoitusten avulla pystyimme suunnittelemaan hankkeita, joissa näihin tarpeisiin vastataan.

Vuoden 2018 lopussa saimme rahoituksen Euroopan neuvoston kehityspankki CEB:iltä kotimaan hankkeisiin, jotka tukevat sosiaalista kotoutumista. Hankkeiden avulla tavoitamme usein virallisten palveluiden ulkopuolelle jäävät kotiaidit sekä tarjoamme ratkaisuja asumiseen liittyviin haasteisiin.

Ison-Britannian Foreign & Commonwealth Officein tuella taas pääsimme aloittamaan Myanmarissa uuden hankkeen naisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan ehkäisemiseksi. Näiden tärkeiden rahoitusten myötä

pääsemme paitsi kehittämään Pakolaisapua monipuolisena toimijana, ennen kaikkea tukemaan heitä, joiden haavoittuvuus ja tuen tarve on suuri.

Talouden ja hallinnon osalta oli tärkeää luoda uusia väyliä organisaation rahoittamiselle, jotta talous seisoisi yhä vakaammalla pohjalla. Organisaation hallintorakennetta kehitettiin vuoden aikana tasolle, joka täyttää kansainvälisen rahoituksen vaatimukset. Tämä mahdollistaa toimintamme monipuolistamisen tulevaisuudessa yhä laajemmalle.

Pakolaisavun sisäisiä prosesseja kehitettiin tuomalla ulkomaan ja kotimaan ohjelmia lähemmäs toisiaan tunnistamalla kaikelle toiminnalle yhteisiä teemoja. Työ teemojen tuomiseen käytäntöön jatkuu vuonna 2019. Myös seurannan ja arvioinnin käytäntöjä vahvistettiin koko toiminnan osalta vaikuttavuutemme varmistamiseksi.

Henkilöstöön ja sen hyvinvointiin panostaminen oli keskeisessä asemassa kehitystyössä. Ammattimaista ja yhteistyötä tukevaa organisaatiokulttuuria rakennettiin tietoisesti organisaation kaikilla tasoilla. Tätä tukivat muun muassa henkilöstön asiantuntijuutta vahvistavat Training Tuesday -koulutukset.

”Pakolaisapu on uusiutumiskykyinen ja toimintaympäristönsä kanssa jatkuvaa vuoropuhelua käyvä organisaatio. Kun pyrimme jatkuvasti haastamaan myös itseämme vaikuttavuutemme ja lisäarvomme suhteen, on työmme ja kokemuksemme vahvalla pohjalla.

Pakolaiset jättävät kotinsa ja siirtyvät oman elämänsä poikkeustilaan sodan, väkivallan, vainon ja usein traumatisoivien kokemusten kautta. Uusi alku vaatii valtavaa selviytymiskykyä ja yhteisöllistä vastaanottavuutta. Sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstömme ja työmme sekä Suomessa että maailmalla tuovat vaikuttavia ratkaisuja ja tukea niihin haasteisiin, joita hyödynsaajamme jokapäiväisessä arjessaan kohtaavat”.

Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisavun toiminnanjohtaja

yhteensä 23 563 suoraa
hyödynsaajaa kohdemaissamme

PAKOLAISAVUN TOIMINTA MAAILMALLA

UUOSI 2018 ALOITTI uuden ohjelmakauden, jonka myötä toiminnassa tapahtui muutoksia. Toimintamme jatkui Ugandassa, Myanmarissa ja Liberiasa, mutta Liberian osalta vuosi oli viimeinen. Pakolaisavun toimisto suljettiin maaliskuussa ja työtä jatkettiin vuoden loppuun asti kumppanijärjestön kautta.

Strategisissa vuositavoitteissaan ohjelma keskittyi resilienssin, elämäntaitojen

ja omavaraisuuden vahvistamiseen sekä haavoittuvien ryhmien aktiivisen toimijuuden tukemiseen. Ohjelman tavoitteena on, että pakolaisalueilla ja hauraila konfliktinjälkeillä alueilla kodeistaan lähtemään joutuneet voivat elää ihmisarvoista elämää rauhassa, toimien aktiivisina jäseninä yhteisöissään.

Tätä tavoitetta edistetään kolmen erillisen, mutta toisiinsa liittyvän ohjelmakokonaisuuden avulla.

Inklusiivinen aikuiskoulutus

Koulutus on keskeinen tekijä resilienssin ja omavaraisuuden vahvistamisessa. Toimintoja kohdennetaan erityisesti pakolaisnaisille ja -nuorille, joiden mahdollisuudet käydä koulua ovat olleet vähäiset tai koulunkäynti on keskeytynyt konfliktin vuoksi. Pakolaisten lisäksi koulutuksia suunnattiin vastaanottavien yhteisöjen asukkaille. Näin parannetaan myös paikallisten asukkaiden selviytymiskykyä sekä edistetään pakolaisia vastaanottavien alueiden sosiaalista yhtenäisyyttä.

Elinkeinojen tukeminen

Myös elinkeinojen tukeminen perustuu koulutukseen ja sen kautta saavutettuun kykyyn edistää itsenäisesti omaa toimeentuloaan

ja hyvinvointiaan. Teknisellä ja yrittäjyyteen ohjaavalla koulutuksella parannettiin erityisesti nuorten tulevaisuudennäkymiä ja mahdollisuuksia työllistyä. Pakolaisten selviytymiskykyä ja toimeentuloa parannettiin myös tukemalla säästö- ja lainaryhmien toimintaa.

Kansalaisyhteiskunnan tukeminen

Pakolaisten yhdistystoiminnan tukemisella pystytään parantamaan pakolaisyhteisön omaehtoista toimintaa sekä lisäämään ryhmien valmiuksia parantaa yhteisöjen hyvinvointia ja yhtenäisyyttä. Ohjelma tuki pakolaisten järjestöjen sekä epävirallisten ryhmien toimintaa organisatorisella koulutuksella.

Liberiassa yhteensä 1 128 opiskelijaa,
joista 949 opiskeli talouslukutaitoa ja yrittäjyyden perusteita

78 % lukutaito-
opiskelijoista
Ugandassa oli naisia

yli 1 500 sai tietoa väkivallan riskeistä
ja naisten oikeuksista Myanmarissa

TYÖTÄ ORGANISOITIIN UUDELLEEN UGANDASSA

VUONNA 2018 Pakolaisavun toimintoja ja kenttätiimejä järjestettiin uudelleen kolmen temaattisen projektin alle, joista aikuiskoulutus on suurin. Muut projektit, eli tulonhankinta- ja yrittäjyyskoulutusprojekti sekä pakolaiskansalaisyhteiskunnan vahvistaminen, olivat vaatimattomampia rajallisen rahoituksen vuoksi, ja jälkimmäinen näistä toteutui vain vuoden 2018 aikana.

Tiimejä vahvistettiin rekrytoimalla jokaiseen tiimiin tiimivastaavat, minkä lisäksi hallintoon rekrytoitiin lisää henkilökuntaa tukemaan projektitoimintoja. Monitorointiin ja evaluointiin panostettiin palkkaamalla henkilökuntaa.

Vuoden aikana Pakolaisavulla oli toimintoja kahdeksalla pakolaisasutusalueella sekä pääkaupunki Kampalassa. Kaikkiaan 21 282 henkilöä oli toiminnan välittöminä hyödynsijoina kolmessa projektissa: aikuiskoulutuksessa 19 835 henkilöä, 1 286 tulonhankinta- ja yrittäjyyskoulutuksissa ja 61 kansalaisyhteiskunnan vahvistamisessa.

66 % peruslukutaidon ja 72 % englannin peruskurssin opiskelijoista läpäisi loppuko-

keen 11 kuukauden opiskelun päätteeksi. Suurin osa lukutaito-opiskelijoista, 78 %, oli naisia. Käytännössä he pystyvät mm. täyttämään lomakkeisiin tietoaan ja allekirjoittamaan ne, ostamaan ja myymään tuotteita toreilla ja kaupoissa, laskemaan oman ruoka-apumääränsä ja kirjoittamaan lyhyitä tekstejä. Näiden taitojen ansiosta 60 % loppukokeen läpäisseistä pystyy noudattamaan aikatauluja ja päivämääriä. 79 % ei enää tarvitse tulkkia vaan selviää eri tilanteissa käyttämällä englantia.

Yrittäjyyskoulutuksen tai säästökoulutuksen käyneistä Nakivalen asutusalueella 39 % mainitsi pystyvänsä selviytymään yllättävistä kuluista, kun ennen koulutusta tämä luku oli vain 12 %. Säästöryhmien jäsenistä 76 % oli naisia, ja säästöryhmien johtajista heitä oli peräti 90 %.

"Annoin yliannoksen lääkettä tyttärelle, koska ymmärsin väärin lääkemääräyksen, ja hän oli kuolla. Kun kuulin Suomen Pakolaisavun ohjelmasta, päätin että opin lukemaan ja kirjoittamaan kunnolla", kertoi lukutaito-opiskelija Palabekin asutusalueelta, Lamwon kunnasta.

SUKUPUOLEEN PERUSTUVAN VÄKIVALLAN EHKÄISYÄ MYANMARISSA

AMMATILLINEN PERUSKOULUTUS avaa mahdollisuuksia nuorille. Myanmarissa on suuri tarve työvoimalle, mutta ammatillisen koulutuksen laatu on alhainen ja sen saavutettavuus heikkoa etenkin konfliktisilla raja-seuduilla. Pakolaisapu osallistui ammatillisten lyhytkurssien kansalliseen kehittämiseen Opetusministeriön alaisuudessa toimivan koordinaatioryhmän kautta.

Samanaikaisesti Loikawissa jatkettiin ammatillisia kursseja, joissa teknisten taitojen tueksi kehitettiin elämäntaitojen opintokokonaisuuksia, joka sisälsi muun muassa viestinnän ja työhaun taitoja. Ammatillisille lyhytkursseille osallistuneista oppilaista 96 % valmistui ja 61 % valmistuneista työllistyi opiskelemalleen alalle. Kaiken kaikkiaan suoria hyödynsijia vuoden aikana oli 1 008, minkä lisäksi tapahtumiin osallistui 1 812 henkilöä.

Aktiivinen kansalaisyhteiskunta on yksi demokraattisen yhteiskunnan tukipilareista. Tukemalla paikallisten järjestöjen kapasiteettia Pakolaisapu voimisti yhteisöjen ja järjestöjen ääntä. Vuonna 2018 Pakolaisapu toteutti arvion kumppanijärjestöjen kapasiteeteista ja kehittämistarpeista, minkä pohjalta tehdään järjestöjen kanssa yhdessä

kehittämissuunnitelma vuonna 2019.

Yksi Pakolaisavun kumppanijärjestöistä oli naisjärjestö Karenni National Women Organization, KNWO, jonka kanssa Pakolaisapu aloitti vuonna 2018 sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyyn ja uhrien tukemiseen kohdistuvan hankkeen. Maassa, jossa mies on perinteisesti kotitalouden päätöksentekijä ja ensisijainen toimeentulon tuoja, sukupuoleen perustuva väkivalta on yleistä. Samalla heikko oikeudellinen järjestelmä, tukipalvelujen puute ja väkivaltaan liittyvä stigma estävät naisia raportoimasta kohtaamastaan väkivallasta.

Hankkeen kautta yli 1 500 yhteisön jäsentä Kayahin osavaltiossa sai tietoa väkivallan riskeistä ja naisten oikeuksista. KNWO:n ylläpitämän turvatalon yhteyteen perustettiin tukilinja väkivallan uhreille ja tarjottiin heille oikeudellista apua. Hanke ulottui sekä valtion että etnisten aseellisten ryhmien hallinnoimille alueille, ja hankkeessa koulutettiin muun muassa terveydenhuollon ammattilaisia. Lisäksi koulutuksiin osallistui 70 etnisen armeijan jäsentä. Pilotointi hyvin erityiselle kohderyhmälle oli haastavaa, mutta kokemus oli lupaava.

Hankkeen vapaaehtoinen yhteistyöntekijä Dee Dee Phan

PAKOLAISAPU LIBERIASSA 1998–2018

UUODEN LOPUSSA 20 vuotta kestänyt toimintamme Liberiassa tuli päätökseen. Loistavista tuloksista huolimatta päätös Liberian toiminnan lopettamisesta tehtiin vuoden 2017 lopussa kehitysyhteistyömäärärahojen leikkausten vuoksi. Vuonna 2018 toiminta ajettiin hallitusti alas, tuettiin paikallista kumppania hankkeen jatkamisessa sekä kerättiin viimeisiä tuloksia. Pakolaisavun toimisto suljettiin maaliskuussa, ja toiminta jatkui vuoden loppuun kumppanijärjestön kautta.

Vuonna 2018 Liberiassa parannettiin pakolaisten ja vastaanottajayhteisöjen sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä vahvistettiin yksilöiden kapasiteettia ja itsetuntoa kasvaneiden luku-, lasku- ja elämäntaitojen

jen sekä yksinkertaisten pienyrittäjyyshankkeiden kautta. Suoria hyödynsajia vuoden aikana oli 1 273. Perustaitojen oppimisen ohella opiskelijoiden itsearvioinnissa suurimmaksi hyödyksi koettiin yrittäjyyshankkeet, jotka paransivat toimeentuloa sekä mahdollistivat ja rohkaisivat säästämiseen. Muita hyötyjä olivat terveyteen, hygieniaan ja perhesuunnitteluun liittyvien aiheiden käsittely sekä konfliktinratkaisutaidot.

20 vuoden aikana toiminnallamme oli yhteensä 39 664 välitöntä hyödynsajaa. Välillisten hyödynsajien lukumäärä on 218 000, ja koulutusten vaikutus ulottuu yli sukupolvien. Alla oleva aikajana avaa tarkemmin, mitä vuodet Liberiassa ovat pitäneet sisällään.

2002–2003
Liberian sisällissota
kiihtyy uudelleen.

2005 Aseistariisunta saadaan
päätökseen ja ensimmäiset rauhan
ajan presidentinvaalit järjestetään.

2005–2007

Yli 1 000 nuorta on saanut ammattikoulutuksen. Lisäksi tuetaan paluumuuttajina tulevia naisia jälleenrakennuksessa.

1999

Pakolaisavun toiminta Liberiassa alkaa. Toiminnan tavoitteena on tukea sisällissodan jälkeistä paluumuuttoa.

20 vuoden aikana on esimerkiksi

- kehitetty ja toteutettu kansallinen lukutaito-ohjelma paikallisen kumppanin kanssa: yli 33 000 liberialaista koulutettiin ohjelmassa Pakolaisavun ja muiden toimijoiden avulla
- rakennettu 1 600 kompostihuusua
- tuotettu 60 000 kiloa saippuaa maansisäisille pakolaisille
- rakennettu 4 750 ekoliettä
- perustettu 100 naisten työkalupankkia 3 000 naiselle
- koulutettu ja mentoroitu yli 10 kansalaisjärjestöä
- perustettu seitsemän maatalouden mallitilaa
- kunnostettu sisällissodassa tuhattu ammatillinen koulutuskeskus vähävaraisille nuorille

2014–2015 Ebola-epidemia alkaa

2014–2015

62 000 ihmistä osallistuu Pakolaisavun ja paikallisen kumppanin, NAEAL:in, ebolaa käsitteleviin tiedotustilaisuuksiin. Lukutaito-ohjelma käännetään ranskaksi. Koulutukset laajennetaan maan suurimmalle pakolaisleirille.

2014–2017

Aikuiskoulutusta järjestetään Norsunluurannikon pakolaisille sekä vastaanottajayhteisöissä asuville liberialaisille.

2000

2003

2005

2007

2010

2014

2018

1999–2003

Tuetaan ruokaturvaa ja maataloutta elinolosuhteiden parantamiseksi maatalousneuvonnalla sekä ekoliesiä ja kaivoja rakentamalla. Ammatillisen koulutuskeskuksen tuki vähävaraisille nuorille Monroviassa.

2003

Pakolaisavun hanketoiminta keskeytyy sodan vuoksi. Kumppanien omaisuus ryöstetään ja ammatillinen koulutuskeskus tuhoutuu taisteluissa. Pakolaisavun toiminta vetäytyy Monroviaan ja keskittyy järjestöjen kouluttamiseen sekä maan sisäisten pakolaisten tukemiseen kumppanijärjestöjen kautta.

2003–2005

Pakolaisavun toiminta saa uuden alun konfliktin jälkeen. Toiminta keskittyy maansisäisten pakolaisten paluumuuton tukemiseen sekä jälleenrakennukseen.

2003 YK-joukkojen myötä tilanne rauhoittuu. Maassa käynnistyy yksi YK:n historian suurimmista aseistariisuntaoperaatioista.

2007–2010

Jälleenrakennusta tuetaan aikuiskoulutuksen, sanitaatiorakentamisen ja puutarhavielijän avulla. Autetaan taistelujen eri osapuolia ja siviiliväestöä integroitumaan yhteiskuntaan samalla kun tarjotaan perustaitojen, kuten luku-, kirjoitus- ja laskutaidon, opetusta. Kehitetään kansallinen aikuisten lukutaito-ohjelma ja koulutetaan samalla n. 5 500 aikuista.

2011–2013

Toiminta keskittyy entistä voimakkaammin koulutukseen. Kansallinen aikuisten lukutaito-opetusohjelma lanseerataan. Opetussuunnitelma tehdään yhteistyössä opetusministeriön ja muiden alan toimijoiden kanssa.

2011 Liberiaan saapuu 130 000 pakolaista Norsunluurannikolta

2018

Hankkeen keskiössä talousosaamisen ja elämänhallintataitojen vahvistaminen. Vuoden lopussa Pakolaisavun toiminta Liberiassa lakkaa.

2017 presidentinvaalien jälkeen ensimmäinen demokraattinen ja rauhanomainen vallansiirto Liberiassa yli 70 vuoteen.

1 034 kotoutujaa ja turvapaikanhakijaa vapaaehtoisten järjestämissä kotoutumista tukevissa toimissa

neuvontaa ja kulttuuritulkkausta perheille 511 kertaa

1 478 asiakastapaamista Kurvissa

174 Järjestöhautomon järjestökonsultointia

17 kuntaa tuettiin alkuvaiheen kotouttamisessa

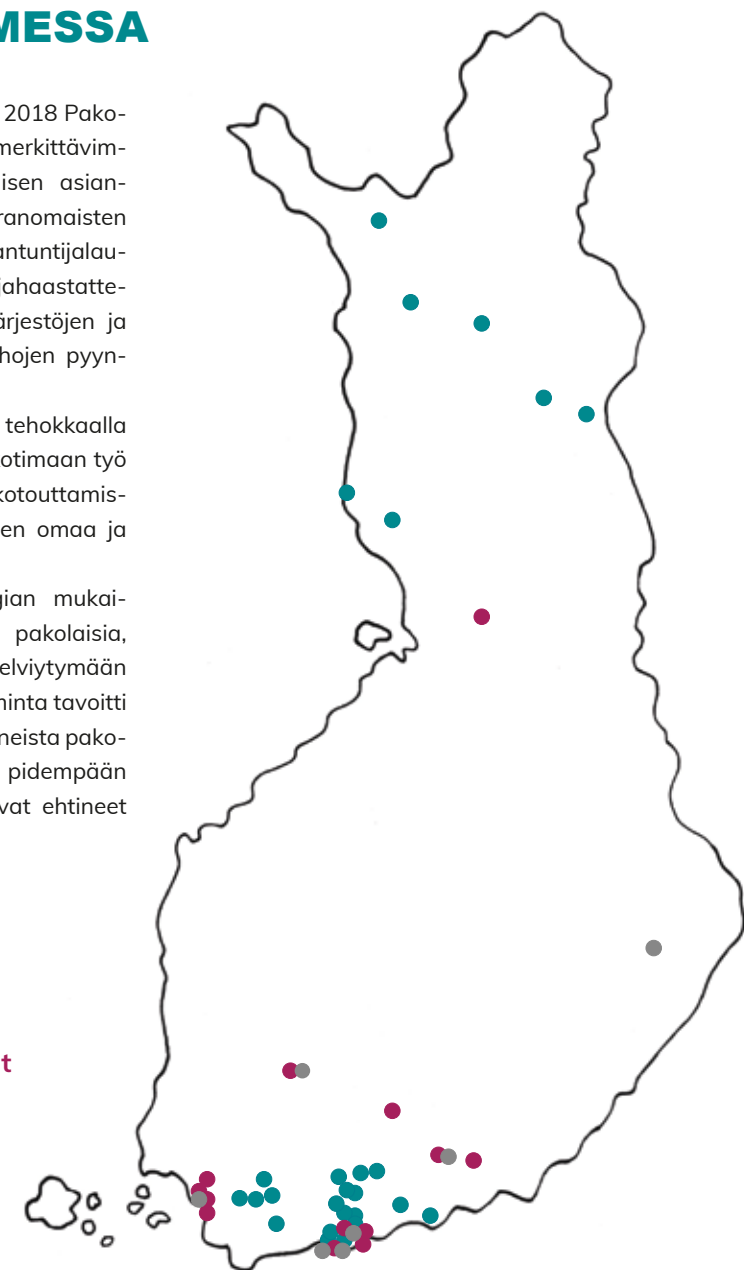
PAKOLAISAVUN TOIMINTA SUOMESSA

KOTIMAAN TYÖ VAHVISTI vuonna 2018 Pakolaisavun asemaa yhtenä Suomen merkittävimmistä pakolaisuuden ja kotoutumisen asiantuntijajärjestöistä. Tämä näkyi viranomaisten ja lainsäädännöstä vastaavien asiantuntijalautsuntopyyntöinä, median asiantuntijahaastattelupyyntöinä sekä viranomaisten, järjestöjen ja muiden kotoutumista tarjoavien tahojen pyyntöinä yhteistyökumppanuuksista.

Joustavalla, innovatiivisella ja tehokkaalla lähestymistavallaan Pakolaisavun kotimaan työ täydensi virallisia ja lakisäätelisiä kotouttamisprosesseja ja tuki maahanmuuttajien omaa ja yksilöllistä kotoutumisprosessia.

Työ tuki Pakolaisavun strategian mukaisesti maahanmuuttajia, erityisesti pakolaisia, löytämään omat voimavaransa ja selviytymään uudessa tilanteessa Suomessa. Toiminta tavoitti osallistujia aina juuri maahan saapuneista pakolaisista ja siirtolaisista Suomessa jo pidempään olleisiin maahanmuuttajiin, jotka ovat ehtineet kotoutumisessa jo pidemmälle.

- Yhteiskuntaorientaation yhteistyökunnat
- Vertaisohjaajia osallistunut Pakolaisavun koulutuksiin
- Vapaaehtoistoimintaa paikkakunnilla

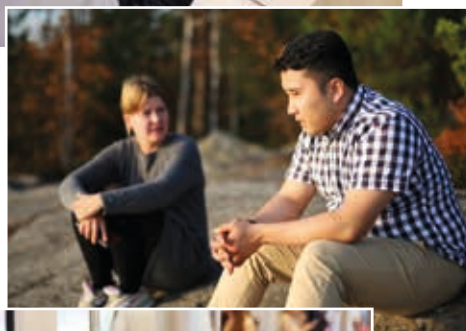
YHTEISTÄ YHTEISÖÄ RAKENTAMASSA

Pakolaisapu tukee työllään vasta Suomeen tulleiden ja maassa jo pidempään asuneiden osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa sekä yhteisöjä kotoutumisen mahdollistajina. Pakolaisapu vahvistaa maahan muuttaneiden siltoja eri yhteisöihin, kuntiin ja suomalaiseen yhteiskuntaan tarjoamalla tukea, verkostoja, tietoa ja koulutusta.

Vertaistoiminnan tukea ympäri Suomen

Pakolaisavun Kasvokkain-toiminnassa kehitetään vertaistoimintaa, joka edistää kotoutumista. Kasvokkain-tiimi tarjoaa tukea vertaistoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen, kouluttaa vertaisohjaajia sekä koordinoi vertaistoimijoiden Veto-verkostoa.

Vuonna 2018 koulutettiin vertaisohjaajia 28 eri organisaation toimintaan ja vahvistettiin vertaistoiminnan osaamista 19 eri kunnassa ympäri Suomen. Vuoden 2018 aikana kokeiltiin myös ensimmäistä kertaa vertaisryhmätoimintaa Helsingistä etäyhteysien välityksellä Pudasjärvellä, Porissa ja lisämessä. Palaute oli positiivista: osallistujat kertoivat, että etäryhmien jälkeen heidän tietonsa suomalaisesta yhteiskunnasta lisääntyivät, he osasivat toimia ympäristössään aiempaa paremmin ja heidän hyvinvointinsa lisääntyi. "Tämän jälkeen ajattelen, että haluan osata, edistyä ja mennä eteenpäin. Ajattelen nyt enemmän, mitä haluan tehdä sen jälkeen, kun opin suomen kieltä", kertoi eräs Porin ryhmän osallistuja.

Vertaistoimijat.fi: tietoa, tukea ja verkostoja

VeTo-verkosto on kotoutumista edistävän vertaistoiminnan valtakunnallinen yhteistyöverkosto, joka kokoaa säännöllisesti yhteen yli 90 toimijaa. Vuoden 2018 aikana verkoston verkkosivut uudistettiin täysin. Uudet sivut tarjoavat vertaisohjaajille, vertaistoimintaa järjestäville organisaatioille sekä vertaistoiminnasta kiinnostuneille tietoa, tukea ja verkostoja.

Yhteiskuntaorientaatio osaksi alkuvaiheen kotoutumispalveluita

Vuonna 2018 päättyneessä Pakolaisavun Kotikunta-hankkeessa kehitetty omakielinen yhteiskuntaorientaatio on vasta Suomeen muuttaneille suunnattu 70-tuntinen kurssi, joka tarjoaa perustavanlaatuista tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä.

Vuonna 2018 julkaistiin yhteiskuntaorientaation kouluttajan käsikirja, Suomi - Yhteiskuntaorientaation oppikirja, suomeksi ja arabiaksi. Oppikirja on hyödynnettävissä valtakunnallisesti esimerkiksi kotoutumiskoulutuksissa.

Omakielisen yhteiskuntaorientaation juurruttamiseksi tehtiin vaikuttamistyötä yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Syksyllä 2018 omakielinen yhteiskuntaorientaatio sisällytettiin kotoutumiskoulutuksen kilpailutukseen pääkaupunkiseudulla.

Kotikunta-hankkeen päätöswebinaari, jossa julkaistiin myös yhteiskuntaorientaatio.fi-sivusto, kokosi 50 aiheesta kiinnostunutta ympäri Suomen. Vuonna 2019 Navigaattori-hanke jatkaa työtä kotoutumisen tukemiseksi 10 uuden kunnan kanssa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön IOM:n ja Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Omakielinen yhteiskuntaorientaatio hyödyttää myös pidempään Suomessa asuneita

Maahanmuuttajien kotoutumispalveluita annetaan useimmiten kolmen vuoden ajan. Omakielinen yhteiskuntaorientaatio voi

hyödyttää myös pidempään maassa olleita.

Yhteiskuntaorientaatio-kurssia järjestettiin keväällä 2018 arabiaksi Porvoossa osana Edupolin järjestämää työvoimapolitiista kotoutumiskoulutusta sekä Espoossa yhteistyössä kunnan maahanmuuttajapalveluiden kanssa.

Espoon kurssin osallistujat olivat pääasiassa työvoiman ulkopuolisia, kuten kotiäitejä ja iäkkäämpiä henkilöitä. Palaute osallistujilta ja kunnan maahanmuuttajapalvelusta oli erittäin hyvää: "Yhteiskuntaorientaation tulisi ehdottomasti kuulua jokaisen kotoutujan palveluihin. Onnistuneen kotoutumisen kannalta merkityksellistä ei ole ainoastaan suomen kielen oppiminen. Toimiakseen uudessa yhteiskunnassa kotoutujan tulee saada tietoa niistä periaatteista ja arvoista, joihin suomalainen yhteiskunta nojaa. Esimerkiksi tasavertaisuus sekä roolit perheessä ovat asioita, joiden merkitys ihmisen täytyy ensin ymmärtää ennen kuin hän voi toimia arjessaan periaatteiden mukaisesti", kertoo Jenni Lemercier, Espoon Maahanmuuttajapalveluiden johtava sosiaalityöntekijä.

YKSILÖTYÖLLÄ TUKEA MUUTTUVASSA ELÄMÄNTILANTEESSA

Pakolaisavun Kurvi-toiminta nuorten aikuisten tukena

Vuoden aikana Kurvin ohjaajat tukivat maahan muuttaneita nuoria aikuisia sekä palveluohjauksellisen neuvonnan että henkilökohtaisen ohjauksen avulla. Palveluohjauksellinen neuvonta toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Helsingin kaupungin Ohjaamon ja aikuisten perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa. Henkilökohtaiseen ohjaukseen asiakkaat tulivat pääasiassa sosiaalitoimen kautta. Vuonna 2018 Kurvin työntekijöillä oli yhteensä 1 478 asiakastapaamista, joista 953 oli neuvontatapaamista ja 525 henkilökohtaisen ohjauksen tapauksia. Lisäksi Pakolaisavun ammattilaiset antoivat neuvontaa sähköisten viestintävälineiden avulla yli 600 kertaa. Ohjaustyön asiakkaita Kurvissa oli 57.

Kurvi järjesti viranomaisille, palvelujärjestelmän työntekijöille ja järjestötoimijoille 15 koulutusta maahanmuuttajien asemasta palvelujärjestelmässä. Koulutuksiin osallistui yhteensä 298 henkilöä. Kurvi myös koordinoi maahanmuuttajien parissa työskentelevien viranomaisten verkostoa, joka kokoontui vuoden aikana viisi kertaa.

Toiminta-avustuksen saaminen ja toiminnan vakiintuminen näkyi selkeästi henkilökohtaisen ohjauksen asiakasmää-

rien, neuvonta-asiakkuuksien sekä järjestettyjen koulutuksellisten tilaisuuksien määrän nousuna.

Kulttuuritulkkauksella ja neuvonnalla perheille työkaluja arkeen

Vuosi 2018 oli Linkki-hankkeen ensimmäinen täysi toimintavuosi, ja iso osa työstä oli päiväkotien ja koulujen henkilökunnalle ja maahanmuuttajaperheille tarjottavan kulttuuritulkkauksen kehittämistä. Hankkeen kohderyhmänä olivat paitsi maahanmuuttajaperheet, joilla on lapsia päiväkodissa tai koulussa, myös päiväkotien ja koulujen henkilökunta.

Hankkeessa tarjottiin maahanmuuttajaperheille palveluohjauksellista neuvontaa ja kulttuuritulkkausta yhteensä 511 kertaa. Asiakastapaamista oli 455. Osassa tapauksia tarjottiin sekä kulttuuritulkkausta että neuvontaa. Kulttuuritulkkauskertoja oli päiväkodeissa 27, kouluissa 39 ja muualla palvelujärjestelmässä 94 kertaa. Palveluohjauksellisen neuvontaa Linkin ohjaajat tarjosivat 351 kertaa. Linkki osallistui myös kaksi kertaa koulun vanhempainiltaan, jossa ohjaajat toimivat kulttuuritulkkeina. Hankkeen oma perhe ryhmä kokoontui 11 kertaa ja osallistujia oli yhteensä 161.

Vuonna 2018 julkaistiin viranomaisille ja palvelujärjestelmän työntekijöille suunnattu kirja Tienhaaroja ja umpikujia. Kirjaan koottiin asiakastyön tapausesimerkkejä, jotka tuovat esiin haasteita, joita monet maahan muuttaneet joutuvat kohtaamaan asioidessaan suomalaisessa palvelujärjestelmässä.

SOVITTELUN JA YHTEISYMMÄRRYKSEN EDISTÄJÄNÄ

Pakolaisapu on jatkanut työtä kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien välisen naapurisuussovittelun ja yhteisymmärryksen edistämiseksi. Naapurisuussovittelun lisäksi Pakolaisavun Naapurisuussovittelun keskus on myös edistänyt väestöryhmien välisen konfliktien purkua, josta keskus on saanut kansainvälistäkin tunnustusta.

NAAPURUUSOVITTELUN PERUSAJATUS pätee edelleen: puuttamalla ajoissa on mahdollista ennaltaehkäistä konfliktien eskaloituminen. Vuoden aikana Naapurisuussovittelun keskus (NSK) sovitteli yli 100 naapureiden kahdenvälistä ja yhteisökonfliktia. Suuri enemmistö sovitteluun osallistuneista koki, että sovittelusta oli hyötyä, vastuunkanto lisääntyi, riitaisuudet vähenivät ja konfliktien eskaloitumiset saatiin ehkäistyä.

Vuoden aikana NSK järjesti myös koulutuksia asumisen parissa työskentelevien henkilöiden konfliktien käsittelyosaamisen parantamiseksi sovittelumenettelyä käyttäen. Koulutustilaisuuksia järjestettiin Helsingissä, Espoossa, Turussa, Oulussa, Inkoossa ja Jyväskylässä.

NSK jatkoi työtä väestöryhmien välisen konfliktien purkamisessa. NSK voitti Euroopan rikosentorjuntakilpailun (ECPA) yhteisösovittelutyöstä yhdessä Forssan kaupungin ja Hämeen poliisilaitoksen kans-

sa. Kilpailun kansainvälinen raati totesi, että Forssan malli käynnisti oppimisprosessin, joka mahdollisti toisen osapuolen näkökulman ymmärtämisen ja vuorovaikutuksen luomisen.

NSK siirtyy vuoden 2019 alkupuolella osaksi Suomen sovitteluforumia. Siirtymisen tarjooa NSK:lle vielä paremmat mahdollisuudet kehittää ja laajentaa toimintaansa valtakunnallisesti. Viime vuosina enemmistö naapurisuussovitteluun osallistuneista ovat olleet kantaväestöön kuuluvia.

Sovittelutyön kokemuksen pohjalta toteutettiin vuonna 2018 Pakolaisavussa Koneen säätöön rahoittama hanke, jonka tarkoituksena on vastakkainasetteluiden purkaminen ja toimivien väestösuhteiden edistäminen dialogilla ja sovittelulla. Väestösuhteiden edistäminen jatkuu Suomen Pakolaisavussa uusien hankkeiden käynnistyessä vuonna 2019.

TAVOITTEENA OSALLISTAVA KANSALAISYHTEISKUNTA

Pakolaisten ja maahanmuuttajien yhteiskunnallisen aktiivisuuden ja osallisuuden mahdollistaminen sekä monensuuntaisen kotoutumisen tukeminen ovat Pakolaisavun tärkeimpiä strategisia tavoitteita. Niihin pyritään tarjoamalla tukea yhteiskunnalliseen osallistumiseen yhdistysten kautta sekä mahdollistamalla eri väestöryhmien välinen ymmärrys.

Välineitä vaikuttavaan yhdistystoimintaan

Järjestöhautomo konsultoi ja koulutti etnisiä ja monikulttuurisia järjestöjä yhdistyshallintoon ja -talouteen liittyen aiempien vuosien tapaan. Vuoden aikana keskityttiin erityisesti verkkokoulutusten kehittämiseen. Tavoitteina oli tukea yhdistyksiä ennen kaikkea lakisääteisten velvollisuuksien hoidossa sekä vahvistaa yhdistysten ongelmaratkaisukykyä.

Vuoden aikana yhteensä 297 yhdistystä sai tukea Järjestöhautomosta 174 konsultoinnin ja 19 koulutuksen kautta. Järjestöhautomon toiminnasta toteutettiin ulkoinen arviointi, jonka mukaan Järjestöhautomo on tarpeellinen matalan kynnyksen tukipiste järjestökysymyksissä.

Merkityksellisiä kohtaamisia ja käytännön taitoja

Pakolaisavun 200 aktiivista vapaaehtoista edisti kotoutumista ja positiivista asenneilmapiiriä pääkaupunkiseudulla, Tampereella, Lahdessa, Joensuussa ja Turussa. Vapaaehtoisten avulla kotoutujat kehittivät muun muassa kielitaitoaan Puhutaan!-ryhmissä, tutustuivat lähiympäristöönsä, kasvattivat sosiaalista verkostoaan sekä saivat tukea asiointiin, harrastusten aloittamiseen ja opintoihin.

Toimintaan osallistui yhteensä 1 034 kotoutujaa ja turvapaikanhakijaa. Toimintaan osallistuneet kotoutujat kertoivat olevansa rohkeampia keskustelemaan suomeksi, oppineensa uutta suomalaisesta kulttuurista ja

tuntevansa itsensä tervetulleiksi.

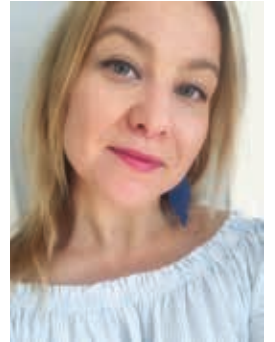
Vuoden aikana koulutimme 105 uutta vapaaehtoista kotoutumistyöhön ja globaalikasvatukseen. Uusia vapaaehtoisia tuli myös alueilta, joilta vapaaehtoisia ei ole aiemmin toiminnassa ollut. Vapaaehtoisten osaamiseen ja tukeen panostettiin muun muassa koulutuksia ja materiaaleja kehittämällä. Vapaaehtoiset korostivat oppineensa empatiaa ja erilaisuuden ymmärrystä sekä löytäneensä vapaaehtoistoiminnan kautta merkityksellistä tekemistä.

Ymmärrystä ja empatiaa globaalikasvatuksella kouluissa

Gloaalikasvatuksen osalta vuosi oli kasvun aikaa. Vuoden aikana koulutettujen globaalikasvattajien määrä jopa kaksinkertaistui, ja vuonna 2018 vapaaehtoisissamme oli 40 erinomaista globaalikasvattajaa. Vapaaehtoiset globaalikasvattajamme pitivät yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa yhteensä 73 työpajaa, joihin osallistui 1 722 koululaista. Opettajien mukaan työpajat vahvistivat oppilaiden tietoja pakolaisuudesta sekä kehittivät heidän empatiataitojaan. Opettajista 92,5 % arvioi kouluvierailun kehittäneen oppilaiden empatiataitoja ja 97,5 % sen lisäkkeen tietoja pakolaisuudesta. Oppilailta saatiin erityistä kiitosta toiminnallisista harjoitteista ja faktatiedosta.

Lisäksi globaalikasvatuksessa tuotettiin opetusmateriaalia ennakokululojen ja pakolaisuuden käsittelyyn yhdessä Suomen Partiolaisten kanssa sekä osallistuttiin opettajien kestävän kehityksen täydennyskoulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen Transformer 2030 -hankkeessa.

Vapaaehtoisen kengissä

Miina Huotari on ollut Pakolaisavun vapaaehtoisena vuodesta 2017 turvapaikanhakijoiden toiminnassa sekä globaalikasvattajana kouluvierailijana. Miina on myös osallistunut Pakolaisavun tapahtumiin jopa juontajan roolissa.

Mikä sinua motivoi toimimaan Pakolaisavun vapaaehtoisena?

Minulle oli tärkeää löytää vapaaehtoistyötä varten organisaatio, joka edustaa samoja arvoja kuin itselläni on. Uskon, että lisäämällä tietoisuutta lisätään ymmärrystä ja lisäämällä ymmärrystä lisätään rauhaa ja yhteistyötä yhteiskunnassa. Pakolaisavun vapaaehtoisena toimiminen on antanut minulle enemmän kuin osasin odottaa. Sen lisäksi, että olen tavannut upeita ihmisiä niin vapaaehtoisten kuin turvapaikanhakijoidenkin joukossa, olen tutustunut syvemmin omiin arvoihini ja mielipiteisiini.

Mikä on ollut mielenpainuvien hetki Pakolaisavun vapaaehtoistoiminnassa?

Kouluvierailulla yläkoulussa eräs nuori ilmoitti kovaan ääneen, ettei ole kiinnostunut aiheesta. Pyysin häntä kuitenkin kuuntelemaan ja osallistumaan keskusteluun. Hän oli selkeästi ottanut asioista selvää, joskin tietolähteet eivät olleet puolueettomia ja tieto oli puutteellista. Saimme aikaan hyvän keskustelun ja kuuntelimme toisiamme. Oppitunnin lopuksi hän totesi olevansa iloinen, että jäi seuraamaan tuntia. Keskustelu osoitti, että avoimuus on tärkein tekijä pelkoon ja huoleen pohjautuvan vihamielisyyden lieventämiseksi.

Mitä Pakolaisavun vapaaehtoistoiminnalla voidaan mielestäsi saada aikaan?

Sen lisäksi, että vapaaehtoiset saavat tärkeää työ- ja erikoistumiskokemusta, myös toiminnan kohderyhmien kanssa saadaan aikaan positiivista sillanrakentamista. Esimerkiksi turvapaikanhakijoille järjestettyyn toimintaan osallistuvat henkilöt saattavat saada ensimmäisen tai jopa ainoan suomalaisen kontaktin virallisen toiminnan ulkopuolella, mikä auttaa kotoutumisessa ja elämänlaadun ylläpitämisessä.

MONIPUOLINEN VARAINHANKINTA JA VAIKUTTAVA VIESTINTÄ

Monipuolisella varainhankinnalla mahdollistetaan enemmän

VARAINHANKINTA ON PAKOLAISAVULLE äärimmäisen tärkeää, sillä sen avulla voidaan mahdollistaa tiettyjen instituutioiden tukien vastaanottaminen. Monet rahoittajat edellyttävät vastaanottajilta omarahoitusosuutta, joka katetaan varainhankinnalla. Näin lahjoitetulla eurolla rahoitetaan todellisuudessa monen euron arvosta työtä.

Vuonna 2018 Pakolaisavun varainhankinnassa käynnistettiin uusia tapoja mahdollistaa järjestön toimintaa. Pakolaisavun yrityskumppanuusverkostoa alettiin kasvat-
taa systemaattisesti, ja vuoden aikana useat eri yritykset lähtivät mukaan tukemaan Pakolaisavun toimintaa eri tavoin. Yhteistyö yritysten kanssa on mahdollisuus molemmille: Pakolaisapu saa tukea toiminnalleen ja yritykset saavat mahdollisuuden kehittää yhteiskuntaamme paremmaksi kaikille. Pakolaisavulle on tärkeää, että yrityskumppanit tukevat sekä noudattavat järjestön arvoja, ja yhteisistä tavoitteista keskustellaan aina ennen yhteistyön aloittamista.

Saimme tänä vuonna myös mahdollisuuden tehdä yhteistyötä upeiden taiteilijoiden kanssa. Kuviosuunnittelija **Erja Hirvi** suunnit-
teli Pakolaisavulle kauniin Same Sky -joulu-
kalenterin. Joulukalenteriin kerättiin pakolais-
taustaisten henkilöiden joulutoiveita.

Aalto-yliopiston lahjakkaat opiskelijat **Milja Komulainen** ja **Ella Eskola** taas uudistivat Pakolaisavun Parempi lahja -lahjakorttien visuaalisen ilmeen. Sekä paperisina että sähköisinä tilattavissa olevat kortit toivat monelle ihanan yllätyksen lahjoituksen muodossa.

Vuoteen kuului myös useita tempauksia, joista näyttävien oli Kampin kauppakeskuk-
sessa marraskuussa järjestetty Run4Refugees-juoksutapahtuma. Pakolaisapu veti yhdessä yrityskumppanien Microsoftin ja Tiedon kanssa lenkkarit jalkaan ja houkutteli myös muita juoksemaan. Kaikille avoimessa tapahtumassa juostiin yhdessä yli 190 kilometriä pakolaisten tukemiseksi!

Kiitos kaikille Pakolaisavun tukijoille, kumppaneille ja ystäville korvaamattomasta tuestanne!

Tehokkaalla viestinnällä järjestökuva kirkastuu

UUDEEN AIKANA PAKOLAISAPU viesti aktiivisesti sekä omissa kanavissaan että tarjoamalla juttuja ja tiedotteita medialle. Olimme esillä sekä kansallisten että paikallismedioiden sivuilla, verkossa ja ohjelmissa. Järjestön äänenä viestinnän ja markkinoinnin missiona on edistää Suomen Pakolaisavun visiota tekemällä järjestön työstä sekä tulok-
sista näkyviä ja selkeitä.

Paitsi suorilla konsultoinneilla, vaikutta-
mistyötä tehtiin esimerkiksi kannanottojen ja tiedotteiden kautta. Olenko rasisti -kampan-
ja haastoi julkisuudesta tuttujen henkilöiden johtamana ihmiset tarkastelemaan omia asenteitaan. 28 000 suomalaista teki verkos-
sa "Olenko rasisti" -testin, jossa tutkittiin omia ennakkoluuloja muita kohtaan. Kampanjan kasvoina toimivat **Elisabeth Rehn**, **Nasima Razmyar**, **Ilkka Kivi**, **Tuomas Enbuske** ja **Risto E.J. Penttilä**. Kampanja herätti laajasti keskustelua etenkin sosiaalisessa medias-
sa, ja yli 45 000 osallistui kampanjaan eri some-kanavissa.

Maailman pakolaispäivänä 20.6. järjes-
timme yhdessä UNHCR:n kanssa Korjaamol-
la Helsingissä tapahtuman, jossa esitettiin UNHCR:n ja Magic Hour Filmsin tuottama dokumenttielokuva Sea of Sorrow - Sea of Hope. Elokuva seurasi paneelikeskustelu,

jossa paneuduttiin maailman pakolaistilan-
teeseen ja perheen yhdistämiseen.

Yhteiskunnallista keskustelua herätet-
tiin myös kahdessa eri keskustelussa Porin SuomiAreenassa. Yhdessä IOM:n ja Ihmis-
kaupan uhrien auttamisjärjestelmän kans-
sa järjestetty keskustelu käsitteli paperitto-
muutta, minkä lisäksi asiantuntijamme oli mukana STTK:n rasismiin ja turvallisuuteen paneutuvassa keskustelussa. Vuoden lopulla kirjassimme Pakolaisavun hallitusohjelmata-
voitteet puolueille ja ehdokkaille jaettavaksi. Tärkeimmiksi teemoiksi nousivat kehitysyh-
teistyö, pakolaispolitiikka sekä kotoutuminen.

Lokakuussa osallistuimme OP Ryhmän HiiOp!-kilpailuun, johon etsittiin yhteiskun-
nallisia haasteita palvelumuotoilun avulla ratkaistavaksi. Empathy Movement -konsep-
timme voitti kisan, ja joulukuussa toteutettiin OP Ryhmän kanssa muotoilusprintti, jonka tuloksia nähdään käytännössä vuonna 2019.

Vuoden aikana Pakolaisavun verkkosi-
vut uudistettiin toimivammaksi, selkeäm-
mäksi ja visuaalisemmaksi kokonaisuudek-
si. Lisäksi käynnistettiin koko organisaation läpileikkaava visuaalisen ilmeen uudistus. Modernia ja kiinnostavaa visuaalista ilmettä on hyödynnetty jo tämän vuosikertomuksen ulkoasussa.

VUODEN PAKOLAISET JA VUODEN KOTOUTUMISTEKO

Pakolaisapu palkitsi tänäkin vuonna upeita ihmisiä ja poikkeuksellisen kotoutumisteon. Kannustinpalkinnolla haluamme nostaa ansaitusti jalustalle henkilöitä ja toimia, jotka ovat auttaneet rakentamaan yhteiskunnastamme yhteisöllisemmän, vastaanottavamman ja paremman paikan elää – kaikille.

Vuoden pakolaisnainen Sirwa Farik

Vantaalainen Sirwa Farik tuli Suomeen kiintiöpakolaisena vuonna 2000. Hän on kotoisin Irakista, mutta joutui pakenemaan maasta sen jälkeen, kun hänen miehensä murhattiin ja pakolaisten sekä naisten oikeuksia puolustavissa järjestöissä toiminut Farik joutui itsekkin vaaraan. 45-vuotias Farik työskentelee Irakin naisten yhdistyksen hankkeessa, joka tukee maahanmuuttajanaisten kotoutumista, sekä osa-aikaisena perhetyöntekijänä. Hän on tehnyt aktiivisesti vapaaehtoistyötä ja muun muassa ohjannut vertaisryhmiä maahanmuuttajanaisille.

”Monet maahanmuuttajanaiset voivat olla asuneet kymmenen vuotta Euroopassa, mutta elävät edelleen kuin Irakissa, jossa heillä ei ole vaikutusmahdollisuuksia omaan elämäänsä.”

Vuoden pakolaismies Ahmad Hosseini

Vuoden pakolaismies Ahmad Hosseini, 19, opiskelee lähihoitajaksi Turun ammatti-instituutissa. Hän tuli Suomeen turvapaikanhakijana Afganistanista syksyllä 2015. Hosseini toimii aktiivina oikeudenmukaista turvapaikkapolitiikkaa ajavassa We see you -ryhmässä ja on ollut järjestämässä rasismia vastaan toimintaa Turussa. Hosseini kannustaa myös muita maahanmuuttajia toimimaan paremman yhteiskunnan puolesta.

”Älkää olko täällä vain fyysisesti, vaan myös henkisesti. Yhtä paljon kuin meillä on Suomessa oikeuksia ja yhteiskunta tukee meitä, on meillä myös velvollisuuksia.”

Ugandan Vuoden pakolaisnainen Tamari Mutesi

Vuoden pakolaisnainen valittiin Ugandassa jo 7. kertaa. Vuonna 2018 Vuoden pakolaisnaiseksi valittiin kongolainen Tamari Mutesi. 28-vuotias Mutesi on ollut pakolaisena vuodesta 1997. Kongon demokraattisen tasavallan Pohjois-Kivusta kotoisin oleva Mutesi pakeni Ugandaan sotaa ja etnisiä konflikteja yhdessä perheensä kanssa. Kyangwalin asutusalueella lapses- ta asti asunut Mutesi on opintojensa jälkeen aktiivisesti edistänyt erityisesti tyttöjen koulutusta sekä tehnyt aktiivisesti naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista työtä.

Ugandassa palkinnon myöntävät yhteistyössä Suomen Pakolaisapu, YK:n pakolaisjärjestö UNHCR sekä Ugandan pääministerin toimisto, Office of the Prime Minister (OPM).

Vuoden kotoutumisteko: Match Made in Startup Refugees -sovellus

Match Made in Startup Refugees -sovellus tuo yhteen vasta maahan muuttaneita työnhakijoita ja eri alojen osajia etsiviä työnantajia. Sovelluksen avulla turvapaikanhakija tai pakolainen voi luoda itselleen osaamisprofiilin ja ansioluettelon alustalle, jonka avulla Startup Refugees välittää 500 toimijan verkoston tarjoamia koulutus- ja työmahdollisuuksia sekä tukea yrityksen perustamiseen.

Kokonaisuudessaan Startup Refugees -verkosto ja Match Made in Startup Refugees -sovellus nähtiin erinomaisena esimerkkinä innovatiivisesta lähestymistavasta kotoutumisen kentällä, joka on konkreettisesti hyödyttänyt monia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita tuomalla heille opiskelu-, työllistymis- ja yrittäjyyshmahdollisuuksia.

TEHOKAS JA LUOTETTAVA HALLINTO ORGANISAATION PERUSTANA

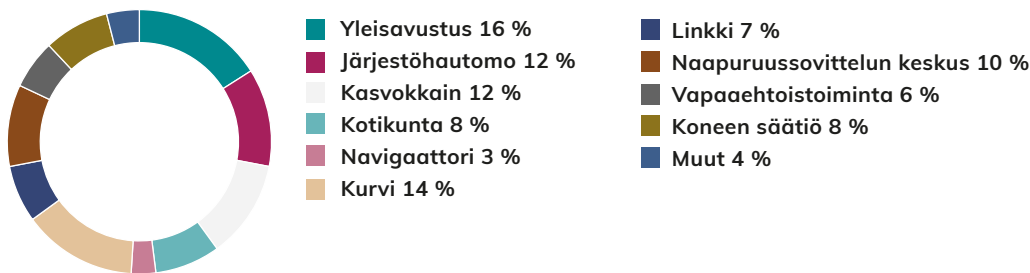
UUONNA 2018 Suomen Pakolaisavun kokonaisrahoitus oli 3 918 123 euroa. Ulko-ministeriön osuus rahoituksesta oli 43 %, STEA:n osuus 37 %, henkilö- ja organisaatiolahjoittajien lahjoitusten 8 %, Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston 5 %, Koneen säätiön 4 % ja muiden rahoituslähteiden osuus 3 %.

Rahoituspohjan laajentaminen ja sitä tukevat toimet olivat keskeinen painopiste vuonna 2018. Uusien rahoitushakujen

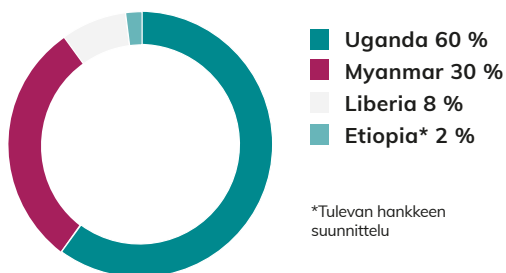
lisäksi kehitystyötä hallinnon tehokkuuden, luotettavuuden ja riskienhallinnan vahvistamiseksi jatkettiin. Järjestelmäuudistukset ja hallinnollisen infrastruktuurin vahvistuminen mahdollistavat rahoituspohjan laajentamisen ja toiminnan tehostamisen tulevina vuosina.

Pakolaisavun ylin päättävä elin on yhdistyskokous, joka vuonna 2018 kokoontui kahdesti: kevätkokoukseen 24.4. ja syyskokoukseen 13.12.

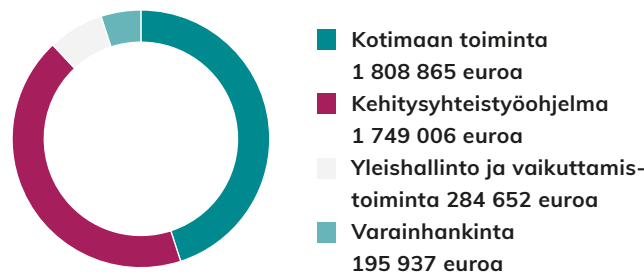
Kotimaan työ hankkeittain

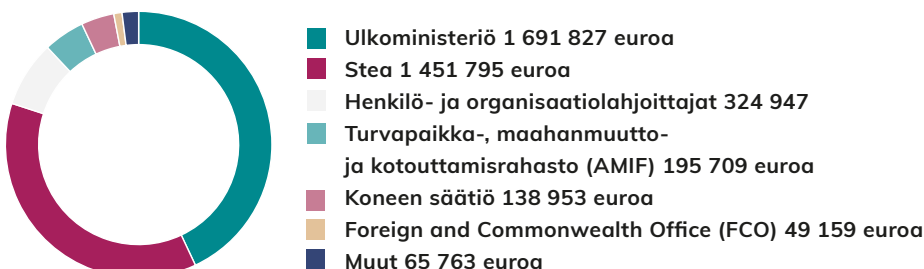
Kehitysyhteistyö

Kulut toiminta-alueittain

Tuotot

YHDISTYKSELLÄ OLI VUODEN LOPUSSA
297 henkilöjäsentä ja 20 jäsenjärjestöä:

- Aseistakieltäytyjäliitto Ry
- Daisyladies Ry
- Finlands Svenska Marthaförbund
- Kansainvälinen Solidaarisuustyö
- Kansalaisopistojen liitto KOL ry
- Keskustan Opiskelijaliitto
- Kokoomuksen Opiskelijaliitto
- Tuhatkunta
- Nuorten Kotkien Keskusliitto
- Parasta Lapsille Ry
- Sosialidemokraattiset Naiset
- Sosialidemokraattiset Nuoret Ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen Kansanopistoyhdistys ry
- Suomen Liike- ja Virkanaisten Liitto
- Suomen Mielenterveysseura
- Suomen NNKY Liitto
- Svensk Ungdom
- Svenska Kvinnoförbundet
- Vasemmistonuoret
- Vino Vihreiden Nuorten
- Ja Opiskelijoiden liitto

Hallituksen puheenjohtajana toimi **Marjatta Rasi**.

Hallituksen varsinaisina jäseninä toimivat **Anna Erkkilä, Irma Ertman, Sari Koivuniemi, Mikko Laakkonen, Sofia Nevalainen, Eija Pitkänen, Pekka Sauri ja Jyrki Sipilä**. Varajäseninä toimivat **Hülya Kytö ja Jenni Vartiainen**.

Pakolaisavun toiminnanjohtajana toimi **Annu Lehtinen**.

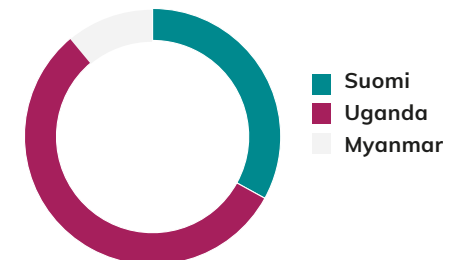
Yhdistyksen tilintarkastajana toimi KPMG.

Osaava ja monipuolinen henkilöstö

ORGANISAATION TÄRKEIN VOIMAVARA on sen asiantunteva henkilöstö. Pakolaisavun henkilöstökokonaisuutta kehitettiin vuonna 2018 vastaamaan entistä paremmin organisaation nykytarpeisiin työjärjestelyjen ja organisaatiomuutosten avulla. Helsingin keskustoimiston henkilöstöhallinto järjesteltiin uudelleen ja panostuksia henkilöstön hyvinvoinnista huolehtimiseen lisättiin. Ugandassa toteutettu organisaatiouudistus lisäsi toiminnan selkeyttä ja tehokkuutta, kun erityisesti hallinnon tehtäviä järjesteltiin uudelleen tarkoituksenmukaisemmaksi kokonaisuudeksi.

Pakolaisapu on yhdenvertainen ja perheystävällinen työnantaja, jonka Suomessa ja kohdemaissa työskentelevä henkilöstö on hyvin monimuotoista. Maatoimistojen henkilöstö on paikalta palkattua lukuun ottamatta maajohtajia. Henkilöstöön kuului vuoden 2018 lopussa 130 henkilöä, ja heistä työskenteli Suomessa 43, Ugandassa 73 ja Myanmarissa 14 henkilöä. Vuoden 2018 aikana Liberian työskenteli enimmillään seitsemän henkilöä.

Henkilöstö maittain vuoden lopussa

Tuettu Suomen
kehitysyhteistyövarain

KONEEN SÄÄTIÖ

*Kaikille
EVAÄT
elämään*